

תוספת מס' 1

על העתון הרשמי גליון מיוחד מס' 1423 מיום 11 ביולי, 1945.

פקודת העבדת ילדים ונערים.

מס' 19 לש' 1945.

פקודה הבאה לתקן ולאחד את החוק הנוגע בהעברתם של ילדים ונערים.

- חוק יוחק בידי הנציב העליון לפלשתינה (א"י), בעצתה של המועצה הפלשתינאית (א"י), לאמור:—
1. פקודה זו תיקרא פקודת העבדתם של ילדים ונערים, 1945.
 2. בפקודה הזאת יהיו למונחים הבאים הפירושים שבצדם, אלא אם יחייב, עניין הכתוב פירוש אחר:—

„אחד ההורים“ פירושו אביו או אמו או אפוטרופסו של ילד או צעיר, או האדם שבמשמרו החוקי הם נמצאים, או לשליטתו הם נתונים, והמונח כולל — ביחס לילד או לצעיר כל־שהוא — כל אדם הנהנה במישרים משכר־עבודתו;

„בודק“ פירושו פקיד מחלקת העבודה, שמינהו הנציב העליון להיות בודק ראשי של עבודה, בודק עבודה או סגן בודק עבודה;

„בן־משפחה“ פירושו הבן, הבת, או הבעל או האשה של האדם, שעל משפחתו מרמזים הדברים;

„חבלת־גוף“ כוללת פגיעה בבריאות;

„ילד“ פירושו אדם, בין זכר ובין נקבה, שעדיין לא הגיע לגיל 16 שנה;

„לילה“ פירושו תקופה של אחת־עשרה שעות רצופות — לכל־הפחות, שבהן נכלל פרק־הזמן שבין שעה עשר בערב ושעה חמש בבוקר;

„מלאכה או משלח־יד מסוכנים“ פירושה מלאכה או משלח־יד שלדעת הנציב העליון במועצה הם מלאכה או משלח־יד שיש בהם משום סיכון של חבלת־גוף לבני־האדם המועבדים בקשר אל־כך) והנציב העליון במועצה הכריז עליהם כמלאכה או כמשלח־יד מסוכנים, בכללים שהותקנו לפי סעיף 4, והמונח כולל כל מלאכה או משלח־יד שפורטו מזמן לזמן בנספח לכללים הכלולים בתוספת;

„מנהל“ פירושו מנהל מחלקת העבודה, והוא כולל כל משנה למנהל;

„נער“ פירושו אדם, בין זכר ובין נקבה, שהגיע לגיל שש־עשרה שנה אך לא הגיע לגיל שמונה־עשרה שנה;

„הפקודה הזאת“ כוללת כל כלל שהותקן לפי הפקודה הזאת, וכל הודעה שנמסרה לפי כלל כזה;

„קיבולת“ פירושה כל קיבולת תעשייתית וכל אחד מן המוסדים, השירותים או הקיבולות הבאים, בין שהוא ציבורי, ובין שהוא שיתופי או פרטי (לרבות מוסדים, שירותים או קיבולות של ממשלת הוד רוממותו או כל מחלקה ממחלקותיה, או של ממשלת פלשתינה (א"י) או כל מחלקה ממחלקותיה, או של כל עירייה או מועצה מקומית או כל מחלקה ממחלקותיה);—

(א) כל מוסד או משרד מסחרי, לרבות מוסדים שכל עסקם או עיקרו הוא מכירתם, קנייתם, הפצתם, ביטוחם, השאלתם או הנהלתם של סחורות ומשא־מתן בהם, או כל־מיני שירות;

(ב) כל מוסד או שירות אדמיניסטרטיבי, שהמועבדים בו עוסקים בעיקר בעבודת פקידות ;

(ג) כל קיבולת עיתונאית ;

(ד) כל מוסד המטפל בילדים, או בבני-אדם זקנים, עניים מרודים, תשושים, לקויים בשכלם או חולים, או דואג להם ;

(ה) כל בית-אוכל, קפה, מועדון, מלון, מסעדה או מוסד אחר לטעודה קלה לרבים ;

(ו) כל מוסד לשעשועים לרבים בגדר מובנה של פקודת השעשועים הציבוריים, 1935 ;

(ז) כל שירות שידור, דואר או קשרי-ידעות למרחוק, או כל מוסד לייצור סרטי ראינוע או קולנוע ;

(ח) כל מוסד מסחרי ותעשייתי מעורב, שאינו נכנס כולו בגדר אחד מן הסוגים שלעיל,

אולם אין המונח כולל —

(i) כל קיבולת חקלאית, או

(ii) כל קיבולת, שאינה קיבולת אשר בה עוסקים בכל מלאכה או משלח-יד

מסוכנים, ושבה מועבדים רק בני משפחת בעליה ; או

(iii) שירות-בית בבתים פרטיים ;

„קיבולת תעשייתית“ פירושה כל קיבולת תעשייתית ציבורית, שיתופית או פרטית (לרבות כל קיבולת תעשייתית של ממשלת הוד רוממותו או כל מחלקה ממחלקותיה, או של ממשלת פלשתינה (א״י) או כל מחלקה ממחלקותיה, או של כל עירייה או מועצה מקומית או כל מחלקה ממחלקותיהן), והמונח כולל כל קיבולת שתכליתה כל פעולה מן הפעולות הבאות, או העסקה בכל פעולה מן הפעולות הבאות:—

(א) הסגלה למכר, שינוי, כיתות, ניקוי, הריסה, מירוק, ייצור, עיטור או תיקון של כל מצרך, או תעביר (טראנספורמאציה) של כל חומר, בניית אנית, חיול, חילוף או מסירה של חשמל, תפלוגת או ייצור של כל-מיני גז או כוח מניע, או תפלגתם או טיהורם של מים, או חימום ;

(ב) שינויים, בנייתם, הריסתם, קיומם, חיוק בדקם וקימומם או תיקונם של כל

אחד או יותר מאחד מן המפעלים או המבנים הבאים:—

בניינים, מסילות-ברזל, מסילות-טראם, נמלי-אוויר, נמלים, אגנים, מסעדים ומזחים, מפעלי הגנה בפני שטפונות או סחף-קרקע או כרסוס-חוף, תעלות, מפעלים לצרכי ניווט בפנים הארץ — בין במים ובין באוויר — דרכים, מנהרות, גשרים, מובילי-דרכים (ויאדוקטים), ביבים, תעלות-ניקוז, בארות, מפעלי השקאה או ניקוז, מתקנים לקשרי-ידעות למרחוק, מפעלים לייצורם או תפלגתם של חשמל או גז, קווי-צינורות, מפעלי מים או קיבולת העוסקות בעבודה אחרת כיוצאת באלה, או בהכנה לכל עבודה או מבנה כאלה, או בהנחת יסוד להם ;

(ג) העברת נוסעים או סחורות בדרכים, במסילות-ברזל, בדרכי-מים בפנים המדינה או באוויר, לרבות הטיפול בסחורות באגנים, רציפים, רציפי טעינה ופריקה, מחסנים או נמלי-אוויר, אך להוציא העברה ביד ;

(ד) כרייה, חציבה או מפעלים אחרים להפקת מחצבים מן האדמה או מהים או מכל נהר, אגם או דרך-מים בפנים המדינה ;

(ה) חפירה ארכיאולוגית ;

„שבע“ פירושו תקופה רצופה של שבעה ימים.

3. (1)— ילד או נער העובד בקיבולת, בין בשכר ובין שלא-בשכר, בין בתהליך ובין בניקוי כל חלק של מקום הקיבולת, או בניקויו או בסיכתו של כל חלק של כל מערכת-מכונות או מוסדה של קיבולת, או בנשיאתו, איסופו או מסירתו של סחורות, בשליחויות, או בעבודת-פקידות או כל מין אחר של כל עבודה שהיא, הכרוכה בקיבולת או קשורה אליה, יהיו רואים אותו — פרט למקרים שבהם נקבעה קביעה אחרת בפקודה הזאת — כאילו הוא מועבד בה לצרכי הפקודה הזאת, או לצרכי כל משאומתן משפטי לפי הפקודה הזאת.

מס' 5 לש' 1935.

הגדרת העבודה.

(2) נמצא אדם כלשהוא במקום קיבולת תעשייתית או עליו — בכל זמן שבו נעשית עבודה או כל מכונה שבו נמצאת בתנועה — פרט להפסקות לסעודות או למנוחה, יהיו רואים אותו אדם — לצרכי הפקודה הזאת — כאילו היה מועבד או בקיבולת התעשייתית, עד שיוכח היפוכו של דבר.

(3) לצרכי הפקודה הזאת יהיו רואים שוליייה כאדם מועבד.

4. הנציב העליון במועצה רשאי להתקין כללים, בדרך-כלל, לשם ביצוע הוראותיה של הפקודה הזאת, ובמיחד רשאי הוא — אך בלי לפגוע בכללותו של הכוח הנ"ל — להתקין כללים —

(א) המכריזים איאלה מלאכות או משלחידי הם מלאכות או משלחידי מסוכנים לצרכי הפקודה הזאת ;

(ב) הקובעים את הגילים, שילדים או נערים, אשר עדיין לא הגיעו אליהם, אין להעבידם בכל מלאכה או משלחיד מסויימים ;

(ג) הקובעים את התנאים שלפיהם מותר להעביד ילדים או נערים בקיבולת כלשהיא ;

(ד) המטילים חיובים על בני-אדם בשעה שהם מעבידים ילדים או נערים בקיבולת כלשהיא ;

(ה) הפוטרים קיבולת כלשהיא מהוראותיה של הפקודה הזאת, כולן או מקצתן ;

(ו) הקובעים הוראות בדבר רישומן של קיבולות תעשייתיות, שבהן מועבדים ילדים או נערים ;

בתנאי כי הכללים הכלולים בתוספת יעמדו בתקפם עד שישונו או יופקעו בכללים שיוחקנו לפי הסעיף הזה.

5—(1) כל מרעצת-עירייה או מרעצה מקומית יכולה להתקין חוקי-עזר, המטילים צמצומים חמורים מן הצמצומים, שהוטלו לפי הפקודה הזאת, על העבדת ילדים או נערים בכל קיבולת, שאינה קיבולת תעשייתית, שבתחומי איזור מרעצת העירייה או המרעצה המקומית, הכול לפי העניין.

(2) כל חוקי-עזר, שהותקנו בידי מרעצת עירייה או מרעצה מקומית לפי הסעיף הזה, יאשרם הנציב העליון, ולמרות כל דבר האמור בסעיף 9 של פקודת המועצות המקומיות, 1941, לא יהיה צורך שמשל המחוז יאשר כל חוקי-עזר כאלה שיוחקנו בידי מרעצה מקומית.

(3) כל חוקי-עזר, שהותקנו בידי מרעצת עירייה או מרעצה מקומית לפי הסעיף הזה, יכולים לכלול הוראה בדבר הגשתם בידי מרעצת העירייה או המרעצה המקומית, הכול לפי העניין, ובדבר מינוי בודקים, ואתם בודקים יהיו רשאים להשתמש — לצורך ביצועם של חוקי-העזר הנ"ל — בכחות שהוענקו לבדוק בפקודה הזאת, ויבצעו — לשם הצורך הנ"ל — את החובות שהוטלו על בודק בפקודה הזאת.

(4) כל דמים, קנסות ודמי-ענשים, שנגבו לפי חוקי-עזר כלשהם שהותקנו בידי מרעצת עירייה או מרעצה מקומית לפי הסעיף הזה, ישולמו לקופת מרעצת העירייה או המרעצה המקומית, הכול לפי העניין, ויהיו חלק מקרנותיה.

6. לצורך ביצועה של הפקודה הזאת, יהיה כחו של בודק יפה לעשות את הדברים הבאים, כולם או מקצתם, דהיינו —

(א) להיכנס — בין ביום ובין בלילה — למקום כל קיבולת, בשעה שיש לו סיבה מסתברת להאמין עליו כי מועבד בו כל ילד או נער, ולערור בו בדיקה ובחינה, ולהיכנס ביום לכל מקום, שיש לו סיבה מסתברת להאמין עליו כי הוא מקום קיבולת כלשהוא, ולערור בו בדיקה ובחינה ;

(ב) לדרוש את הראייתם של הפנקסים, תעודות-האישור, הספרים, ההודעות ותעודות, המתנהלים בהמשך לפקודה הזאת, ולבדוק, לבחון ולהעתיק כל אחד מהם ;

(ג) לחקור — בין בהיותו לבדו ובין במעמד כל אדם אחר, כפי שימצא לנכון, בדבר עניינים שלפי הפקודה הזאת — כל אדם, שימצאנו במקום כל קיבולת, או עליו, או

כוחו שפ הנציב העליון במועצה להתקין כללים.

כוחותיהן של מועצות עירויות ומועצות סקומיות.

מס' 36 ל'ש' 1041.

כוחותיהם של בודקים.

שיש לו סיבה מסתברת להאמין שהוא מועבד בקיבולת, או היה מועבד בה במשך שלוש החדשים הקודמים, ולדרוש מכל אדם כזה כי יחקר כנ"ל ויחתום על הצהרת אמיתותם של העניינים שעליהם נחקר כנ"ל; ואולם באופן כזה, שלא יידרש אדם — לפי ההוראה הזאת — לענות על כל שאלה או להעיד כל עדות, שתהיינה נוסות להרשיעו הוא עצמו;

(ד) מקום סבור הוא כי העבדתם של כל ילד או נער בקיבולת כל-שהיא, או בתהליך או מין של עבודה מיוחדים כל-שהם באותה קיבולת, פוגעת בכריאותם של אותם ילד או נער, או בכריאותו של כל אדם אחר, יהיה רשאי למסור הודעה בכתב על כך למעבידים של אותם ילד או נער, שבה ידרוש ממנו להפסיק — לאחר המועד, הנקוב באותה הודעה, שלא יפחת מיום אחד ולא יעלה על שבעה ימים לאחר מסירת אותה הודעה — את העבדתם של אותם ילד או נער באותה קיבולת או באותם תהליך או טון עבודה מיוחדים הכול לפי העניין, ולאחר המועד הנ"ל לא ימשיך המעביד להעביד אותם ילד או נער, אלא אם ועד-אשר יבדוק — לאחר מסירת ההודעה הנ"ל — רופא ממשלתי בעצמו אותם ילד או נער ויעיד כי הם מוכשרים להיות מועבדים באותה קיבולת או באותם תהליך או מין עבודה מיוחדים, הכול לפי העניין; (ה) לקחת אתו שוטר, אם יש לו סיבה מסתברת לחשוש למפרע רציני כל-שהוא בביצוע חובתו.

7. לכל בודק תומצא תעודת-אישור על מינויו, וכשהוא מבקר במקום קיבולת כל-שהיא או במקום כל-שהוא שיש לו סיבה מסתברת להאמין שהוא מקומה של קיבולת כל-שהיא, יראה (י"ד פתוחה) — אם יידרש על-כך — את תעודת-האישור הנ"ל למעביד או לאדם אחר המשמש במשרת-הנהלה אחראית בקיבולת או במקום, הכול לפי העניין.

8.—(1) כל אדם המעביד או שהעביד כל ילד או נער בקיבולת כל-שהיא, וכל סוכן או מועבד של אותו מעביד, ימציאו לבודק — לאחר שיידרשו על-כך — את כל הידיעות שברשותם בדבר עניינים שבפקודה הזאת. אותו מעביד, סוכניו ומועבדיו, ימציאו — בדרך-כלל — את האמצעים שידרשם הבודק, משום שהם נחוצים כדי להיכנס, לבדוק, לבחון, לחקור או להשתמש באופן אחר בכוחו לפי הפקודה הזאת בקשר אל קיבולתו של אותו מעביד.

(2) כל אחד מהורי ילד או נער, המועבדים בקיבולת כל-שהיא, ימסור לבודק — לאחר שיידרש על-כך — את כל הידיעות שברשותו בדבר גילם ותנאי העבדתם של אותם ילד או נער.

9.—(1) אם יתלבן לבית-משפט בכל תביעה לדין לפי הפקודה הזאת — בין מתוך הראיית תעודת-לידה, ובין מתוך הצהרת רופא ממשלתי או בדרך אחרת — כי כל אדם, שאומרים עליו כי היה ילד או נער או ילד שעדיין לא הגיע לגיל מסויים בתאריך העבירה, היה ילד או נער או לך שעדיין לא הגיע לגיל המסויים הוא בתאריך הנ"ל, יהיה אותו אדם מחוקק לילד או נער או ילד שעדיין לא הגיע לגיל המסויים הוא בתאריך הנ"ל, עד שיוכח היפוכו של דבר.

(2) מקום שדרוש לפי הפקודה הזאת לרשום רשומה כל-שהיא בכל פנקס, תעודת-אישור, ספר, הודעה, או תעודה, תהיה רשומה, שנרשמה בידי מעביד או מטעמו, עשויה להיות מתקבלת כעדות שעליו בדבר העובדות שהורצו בה, והעובדה שלא נרשמה רשומה כל-שהיא, הנדרשת כנ"ל מבחינת שמירת הוראה כל-שהיא של הפקודה הזאת, תהיה עשויה להיות מתקבלת כעדות שלא נשמרה ההוראה הזאת.

10.—(1) כל אדם, המעביד ילד או נער כנגד הוראותיה של הפקודה הזאת, או העובר עליהן, או חזל מלמלא אחריהן, יאשם בעבירה, מתוך כפיפות להוראות שנקבעו בפקודה הזאת להלן.

(2) מועבדים ילד או נער בקיבולת כל-שהיא כנגד הוראותיה של הפקודה הזאת, יאשם בעבירה האדם הממונה על אותה קיבולת בזמן אותה העבדה.

(3) מקום שהוכח כי עבירה על הפקודה הזאת שעשתה אותה חברה או אגודה שיתופית, נעשתה בהסכמתו או בסיועו החשאי של כל מנהל, מנהל-עסקים, מזכיר או פקיד אחר

תעודת-אישור על מינויו של בודק.

חובה להמציא ידיעות.

הוראות מיוחדות בדבר עדות.

עבירות.

של החברה או האגודה השיתופית, או כי עשייתה הוקלה עקב כל הונחה מצדם, יהיו רואים אותם — וגם את החברה או האגודה השיתופית — כאשמים בעבירה, והם יהיו צפויים להיתבע לדין ולהיענש בהתאם לכך.

(4) מקום שפעל או חדלון-מעשה, שמעביד אחראי להם לפי הפקודה הזאת, הנם בעצם פעלו או חדלון-מעשהו של איזה סוכן, משמש, עובד או אדם אחר, יאשמו אותם סוכן, משמש, פרעל או אדם אחר בעבירה, ויהיו צפויים לאותו העונש עצמו, שלו היו צפויים אילו היו המעביד.

קנס על עבירת
אחד ההורים.

11. מועבדים ילד או נער כלשהם בקיבולת כלשהיא כנגד הוראותיה של הפקודה הזאת, יאשם אחד מהוריו של הילד או הנער בעבירה, ויהיה צפוי לקנס של חמשה פונטים, אלא אם יתלבן לבית-המשפט כי העבירה אירעה בלא הסכמתו, סירעו החשאי או חדלון-מעשהו במזיד של אותו אחד ההורים.

בזוהו של מעביד
לפסור עצמו
מאחריות עם היוב
כדין של העבריין
למעשה.

12. (1) מקום שנאשם מעביד בעבירה לפי הפקודה הזאת, יהיה זכאי לבקש כי יובא בפני בית-המשפט, בזמן המיעוד לדין באשמה, כל אדם אחר שאותו הוא מאשים כעבריין למעשה, לאחר שיאשים אותו כהלכה וימסור לקטיגור הרדעה בכתב על כוונתו לעשות כן לא פחות משלושה ימים מראש; ואם לאחר שתוכח עשיית העבירה יוכיח המעביד כדי הנחת דעתו של בית-המשפט —

(א) כי שקד כהלכה על כפיית ביצועה של הפקודה הזאת, וכן

(ב) כי האדם האחר הנ"ל עשה את העבירה הנדונה בלא הסכמתו, סירעו החשאי או חדלון-מעשהו במזיד.

יחוייב אותו אדם אחר בדין על העבירה, והמעביד לא יאשם בעבירה, והאדם שיתחייב בדין בדין כנ"ל יהיה, לפי ראות-עיניו של בית-המשפט, צפוי גם לתשלום כל הוצאות שתהיינה כרוכות במשאומתן המשפט.

בכל מקרה כזה יהיה הקטיגור זכאי לחקור חקירת-נגד את המעביד, אם הוא מעיד, וכל עדים שיוזימם לסייע להאשמתו, ולזמן עדים מוזימים.

(2) משמתלבן כדי הנחת דעתו של בודק — בזמן גילוי עבירה —

(א) כי המעביד שקד כהלכה על כפיית ביצועה של הפקודה הזאת; וכן

(ב) מיהו האדם שעשה את העבירה; וכן

(ג) כי העבירה נעשתה בלא הסכמתו, סירעו החשאי או חדלון-מעשהו במזיד של המעביד ומתוך הפרת פקודותיו,

יתבע הבודק לדין את האדם שהוא חושב אותו לעבריין למעשה, בלי לתבוע תחילה לדין את המעביד.

ענשים.

13. (1) כל אדם המעביד כל ילד או נער בניגוד להוראה כלשהיא מהוראותיה של הפקודה הזאת, יהיה צפוי — משיתחייב בדין — בגין כל ילד או נער המועבד כנ"ל, על העבירה הראשונה — לקנס של עשרה פונטים, ועל כל עבירה שלאחר-מכן — לקנס של עשרים וחמישה פונט או למאסר של חודש ימים, או לאותם שני ענשים כאחד.

(2) כל אדם —

(א) המפריע או משהה כל בודק בשעה שהוא משתמש כחוק בכל כוח שהוענק לאותו בודק בפקודה הזאת או לפיה;

(ב) המסרב מלענות או משיב תשובה כזבת בכל חקירה המורשית בפקודה הזאת או לפיה;

(ג) החדל מלהראות כל פנקס, תעודת-אישור, ספר, הודעה או תעודה, שהוא נדרש להראותם בפקודה הזאת או בהמשך לה;

(ד) המסיר, פוגם או מטשטש כל הודעה, פנקס, תעודת-אישור, ספר או תעודה הנשמרים או מוצגים בהתאם לפקודה הזאת; או

(ה) המסתיר או מונע, או מנסה להסתיר או למנוע, כל אדם, ילד או נער מלהתייצב בפני כל בודק או מלהיחקר על-ידו,

יאשם בעבירה ויהיה צפוי — משיתחייב בדין — לקנס של עשרה פונטים, ובמקרה חיוב שני